

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Πολιτεία, 519b-520a

A1.

1-Λ, 2-Σ, 3-Λ, 4-Σ, 5-Σ

B1. Οι απαίδευτοι και όσοι δεν έχουν γνωρίσει την αλήθεια (*μήτε τούς άπαιδευτούς και άληθείας άπείρους*) δεν έχουν κατακτήσει την γνώση και δεν έχουν λάβει την ορθή παιδεία. Αυτοί οι τυχαίοι και αφιλοσόφητοι πολιτικοί δεν θα μπορούσαν να κυβερνήσουν ικανοποιητικά μια πόλη (*ίκανώς άν ποτε πόλιν έπιτροπεύσαι*), διότι δεν έχουν έναν υψηλό σκοπό να υπηρετήσουν (*σκοπόν έν τῷ βίῳ ούκ έχουσιν ένα*), αλλά αποβλέπουν στην ικανοποίηση του προσωπικού τους συμφέροντος (ιδιοτέλεια). Επομένως, είναι ανεπαρκείς για τη διοίκηση μιας ιδανικής κοινωνίας που θα στοχεύει στη δικαιοσύνη.

Όσοι έχουν λάβει την ορθή παιδεία γνωρίζουν την αλήθεια και έχουν αντικρίσει την ιδέα του Αγαθού. Διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, και ενώ μπορούν να ασκήσουν την εξουσία με ανιδιοτέλεια, στην πράξη απέχουν από τα κοινά, την ενεργό πολιτική. Είναι απρόθυμοι να αναλάβουν οποιαδήποτε πολιτική δράση απολαμβάνοντας την απόλυτη ευτυχία του θεωρητικού βίου (*έκόντες ού πράξουσιν*). Μάλιστα νομίζουν ότι ζουν στα νησιά των Μακάρων, ενώ είναι ακόμη ζωντανοί (*ήγούμενοι έν μακάρων νήσοις ζῶντες έτι άπωκίσθαι*). Άλλωστε η κάθοδος στις σκιές του σπηλαίου, ανάμεσα στα σκοτάδια και τις κακίες των ανθρώπων, είναι πάντοτε θυσία και πόνος. Οι πεπαιδευμένοι όμως έχουν χρέος να επιστρέψουν στην καθημερινότητα και από ηγετική θέση να προσφέρουν στο σύνολο των πολιτών όσα έμαθαν και είδαν στην πορεία τους προς το Αγαθό. [206 λέξεις]

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Ζ΄ Επιστολή, 326a-b

Οι λόγοι που επιβάλλουν κατά τον Πλάτωνα την επιστροφή των φιλοσόφων στο Σπήλαιο είναι οι ακόλουθοι:

1. Μετά την πορεία προς τη γνώση και την προσέγγιση (θέαση) του Αγαθού, από τη θεωρητική ενασχόληση με σχετικώς αφηρημένα αντικείμενα, όπως τα μαθηματικά και η διαλεκτική, οι φιλόσοφοι έχουν χρέος να επιστρέψουν στην πρακτική αντιμετώπιση προβλημάτων της καθημερινής ζωής μέσα στην πόλη. Ειδικότερα, οι φύλακες, οι πεπαιδευμένοι, έχουν χρέος να επιστρέψουν στην καθημερινότητα και από ηγετική θέση να προσφέρουν στο σύνολο των πολιτών όσα έμαθαν και είδαν στην πορεία τους προς το Αγαθό. Η μη επιστροφή του φιλοσόφου στο Σπήλαιο θα ήταν αδικαιολόγητη ύστερα από την πολυετή και αυστηρή προπαιδεία οργανωμένη απ' την πόλη. Άλλωστε,

σύμφωνα με το παράλληλο κείμενο «τα δεινά για το ανθρώπινο γένος δεν θα σταματήσουν, παρά μόνο όταν οι σωστοί και γνήσιοι φιλόσοφοι καταλάβουν την πολιτική εξουσία».

2. Με βάση το διδαγμένο απόσπασμα καθήκον ενός νομοθέτη είναι να εξασφαλίζει το συμφέρον ολόκληρης της πόλης, και να μην ευνοεί κάποιους, δηλαδή τους φιλοσόφους εις βάρος άλλων (ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἔν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει). Ἐτσι θα εξασφαλιστεί η ενότητα στην πόλη (ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας). Ἄλλωστε σύμφωνα και με το παράλληλο κείμενο «χάρη στην ορθή φιλοσοφία μπορεί κανείς να αντιληφθῇ τι είναι δίκαιο και στη δημόσια και στην ιδιωτική ζωή». [222 λέξεις]

B3. 1-Λ, 2-Λ, 3-Σ, 4-Σ, 5-Λ

B4. 1-γ, 2-ε, 3-ζ, 4-δ, 5-α